

A N T E Q V E R A .

ANTEQUERA, Oppidum in Hispania Regni Granatensis, admodum memorabile, situ est montoso & inæquali, atq; à Mauris, prima fundatione, constructum, qui validissimis idipsum muris cingere cœperunt, ea potissimum parte, qua montium dorso sustinetur, qua verò in planitiem se leniter extendit, Christianorum labore ac sumptu perfectum est, & mœnibus defensionis opportunis circumdatum. Castrum habet in montis vertice, *Alcassalia*, vulgò dictum, vti amplum, atq; magnificum, ita probè munitum. In quo, Mauris hæc loca tenentibus, Granatæ Reges, vti plurimū, & sæpius, quā Granatæ, loco alioqui, lato, ac peramœno, agere solebant. Eò, quòd lætissimus vndiq; ager, videndi sensum, ex hoc castro, tanquā ex specula, quocunq; oculorū aciem conuertas, mirè afficiat. Ad hæc, fontium hic sit nitidissima aqua lucentium, tanta frequentia, quanta suauissima riuulorum murmuri concitando, sufficiat, quos varijs in locis hic asperi, & cauernosi montes, gelida aqua fœti, vberriamē euomunt, qua Mauri, quotidiano vsu admodum delectantur. Eius castri portæ sunt omnes ferreæ, in quo hoc etiam tempore plurima Maurorū bellica, & castrensia instrumenta asseruantur, veluti lorice, spicula, gladij, scuta ex pelle & ferro affabrè confecta, quibus vniuersum obtegunt corpus, & hostium tela excipiunt. Squamosa etiam & ossia instrumenta, quibus sinistri brachij anteriorem partem communiunt, ne, dum sagittas sæpius in hostem contorquent, recurrentes arcuum nerui, manicarum plicis impediuntur. Videntur & oblongæ Maurorum hastæ: sagittæ, hamato præacutæ ferro, & arcus ex nobili ligno confecti, quod ob subtilitatem humoris extensum, mira facilitate in priorem situm redit. In quibus summa Maurorum gloria, & spes quasi extrema, dum manus cum hoste conferunt, est reposita. Tanta siquidem arte, vi, atq; industria hos arcus contorquent, vt lorice, & ferreū, solis ardore, atq; gestatu calefactum thoracem, sine difficultate sepè traiciant, ac penetrant. Mos est his amenitatem gestare hastam, sagittariam thecam, qua iacula circumferant, quorum etiam aliquot compressa femore tenere solent, scutum, & arcum: & celerissimis, leuiorisque armaturæ equis insidentes, panis incredibili velocitate lacertis, sagitta tanta frequentia & celeritate in hostes spargunt, atq; excutunt, vt frequenter postremarum acierum, & earum quidem longius distitarum ordinem, telorum quasi grandine frangant. Quod si Saxonibus; atq; Germanis nostris, grauioris armaturæ equitibus, minaci bombardarum fulmine furiosis, cū his tam frequenter, quā Hispanis in arenam prodeundum esset, aut mitius de equitatu suo sentiret, aut fortè sobrius viuere discerent. Iuxta hoc castrum, vt institutum nostrum prosequamur, homines nobilitate clari, tam loci amœnitate, quā aëris puritate adducti, domicilia sua habent, latissimam verò subiectam planitiem agricolæ studiosi incolunt, & ij quidem opū affluencia fœlices, quas partim ex agris, partim ex salarij opificio, quod maiori ferè parte exercent, vberri prouentu, consequuntur. Nam in vicinis oppido montibus, plura sunt loca, salinis, naturæ beneficio, oportuna, vbi passim incredibili abundantia candidi salis grumos conspicias, q̃ quidem non artificiosi ignis adminiculo, vti in Saxonia & Zelandia, maximis in sumptibus, sed solis ardore, quemadmodum ad urbem Calaritanā in Sardinia, & iuxta Ceruiā in Romanula, siue Romādula concoquitur. Aestiuus enim mensibus, tam fontium, quā pluuiarum in his montibus aqua collecta, vehemēti solis ardore cōcrescit, ac tandem excoquitur, vnde tantam salis copiam conficiunt, quæ magna ex parte huic Hispaniæ tractui sufficiat, lisdem etiam in montibus fodinæ sunt inexhaustæ, quibus præstantissimi lapides ad sumptuosissimorum operum & ædificiorum ornamenta idonei, eruuntur, qui latè patenti, & amplissimæ negotiationi occasionē præbent. Quin etiam hi montes alterius quoq; lapidis fœcunditate præstant, quem, *Hiesso*, vulgari Hispanorū idioma, nuncupant, ex quo calcem, imò multo præstantius gluten conficiunt, quod vsitato nūc nomine Architecti, *Tarras*, appellant, quod muros, & ædificia consolidandi & confirmandi vim maximā habet. Hoc siquidem lapidis genus, igni concoctum, contusum, per incerniculum cribratum, & aqua deinde maceratā, calcem & tenacissimum reddit cementum, quod in priorem soliditatem deinde coalefcit. Quo structuras, tanta industria, componunt, & tenacissimas muris incrustationes superinducunt, vt ædificia continuò ex lapide nata, non manu facta, aut cōposita videantur. Eadem etiam calce, siue potius gypso, glutinatores vtuntur, in obturandis fœtelijs, & ligneis vasis, quæ condimentis & vario fœta liquore, in Indiam, & has nostras regiones transmittunt. Mirum autem est, quo naturæ miraculo quasi sopitum in se ignem hic lapis retineat. Quod quidem, cū admirari, quā scrutari, atq; pernoscere multò sit nobis facilius. (Differentiæ enim naturarum, non Aristotele tantum, sed & ipsa rerum veritate afferente, sunt nobis incognitæ.) D. August. de eiuscemodi lapidibus & calce sententiā adscribere placuit, ex 21. de Ciuitate Dei lib. cap. 4. In quo, dum venusta narratione, plurima recenset, quorum humano ingenio ratio, non posse dari videtur, etiam de calce, inquit, Intueamur miraculum calci. Excepto eo, de quo iam satis diximus, quod igne candescat, quo alia terra redduntur, etiam occultissimè ab igne, ignem concipit. Cumq; iam gleba tangentibus frigida sit, ignem tam latenter seruat, vt nulli nostro sensui prorsus appareat, sed cōpertis experimento, etiam dum non apparet, sciatur esse sopitus: propter quod eam calcem viuam dicimus, velut ipse ignis latens, anima sit inuisibilis visibilis corporis. Iam verò quā mirum est, quod cū extinguitur, tunc accenditur, vt enim occulto igne careat, aqua ei infunditur, aquaue perfunditur, & cū ante sit frigida, inde feruescit, vnde feruentia cuncta frigescent. Velut expirante ergo illa gleba, discedens ignis, qui latebat, apparet, ac deinde tanquam mortua sic frigida est, vt adiecta vnda, non sit arsuræ, & quam calcem vocabamus viuā, vocemus extinctam. Quid est hoc, quod huic miraculo addi posse videatur? Et tamen additur. Nam si non adhibeat aquam, sed oleum, quod magis fomes est ignis, nulla eius perfusione feruescit. Hæc quidem Augustinus, de viuæ & mortuæ calci miraculo. Porro, vt ad oppidū, de quo non nihil sumus digressi, redeamus. Visendæ & suspiciendæ capacitatis vasa fœtalia, quorum formam in vrbis icone spectator habet, hoc loci conficiunt, quæ Gasteria, hoc est, ventricosa, cū Dioscoride non ineptè dixeris, ad condenda & asseruanda cibaria, & cuiuscunque generis, liquores, aquam, vinum, oleum, cappares, oliuas, &c. quorum vel vnicum modò, ob incredibilem sui capedinem, integræ familiæ domesticæ refocillandæ, toto anno sufficiat. Hæc vulgò *Tenaias*, nuncupant. Fauces & cacumina montium, numero sex, in lamina signatorum, quia asinina gingiua formam præ se ferre videntur, *la Bocca del asino*, Hispanico idiomate appellantur. Per istorum autem montium valles, publicum & vsitatum iter, Malagam vsq; suscipitur, quod antiquum est, & præstans Hispaniæ oppidum, octauo ab Antequera, lapide distans. Hæc ferè omnia præstantissimo viro D. Georgio Hofnagel, Iconis depictore sic Flandrico idiomate accepimus.